

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний
педагогічний університет імені Володимира Винниченка**

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ**

(назва навчальної дисципліни)

підготовки _____ **магістра** _____
(назва рівня вищої освіти)
спеціальність/напрямок _____ **081 Право** _____
(шифр і назва спеціалізації)
спеціалізація _____
(шифр і назва спеціалізації)
освітня програма _____ **Право** _____
(назва)

(денна, заочна,)

(шифр за ОПІ НПП 2.1.2.5)

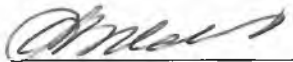
2018 рік

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Кондратенко В.М., доцент кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності, кандидат юридичних наук, доцент

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету історії та права

«30» серпня 2018 року, протокол № 1

Голова Вченої ради факультету

(підпис)

Філоретова Л.М.
(прізвище, ініціали)

Програму схвалено на засіданні кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності

Протокол № 1 від «30» серпня 2018 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Гриценко В.Г.
(прізвище, ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративної відповідальності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «081 Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є положення щодо актуальних проблем основ змісту відповідного виду правової відповідальності, ознайомлення з видами адміністративних стягнень та основними правилами їхнього застосування, з системою органів публічної влади та посадових осіб, уповноважених їх накладати, з джерелами адміністративно-деліктних норм, а також характеристика юридичних складів найбільш поширених видів адміністративних правопорушень.

Міждисциплінарні зв'язки. Базою для засвоєння основних положень курсу «Актуальні проблеми адміністративної відповідальності» є знання отримані студентами після вивчення таких дисциплін, як: «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Митне право», «Кримінальне право України».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **розділів**:

1. Розділ 1.
2. Розділ 2.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративної відповідальності» є поглиблення знань студентів з проблемних питань механізму реалізації правоохоронної функції значної частини адміністративно-правових норм, що регулюють широкий комплекс відносин в сфері протидії з найбільш поширеним видом правопорушень, якими є адміністративні проавопорушення.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Актуальні проблеми адміністративної відповідальності» є:

- формування самостійного мислення, навичок аналізу проблемних питань адміністративної відповідальності в Україні;
- формування понятійного апарату, що використовується в межах адміністративного права України, та вміння ним користуватися;
- поглиблення знань прикладного характеру;
- розвиток загальної політико-правової культури студентів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у магістра мають бути сформовані такі **компетентності**:

- володіти концептуальними знаннями про засади і правові інститути адміністративної відповідальності;
- знати нормативно-правові основи функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, здійснення ними адміністративно-юрисдикційної діяльності;
- проводити наукові дослідження з проблематики адміністративної відповідальності, виявляти актуальні теоретичні і практичні питання;
- критично осмислювати й логічно розв'язувати складні адміністративно-правові задачі та проблеми, що потребують міждисциплінарних підходів;

- визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, виявляти та критично й системно аналізувати проблеми адміністративно-правового регулювання, пропонувати способи їх вирішення;

- формувати правові позиції й належним чином обґрунтовувати їх, з посиланням на норми чинного вітчизняного законодавства, положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ЄКПЛ), прецедентну практику ЄСПЛ;

- застосовувати норми права, розуміти правовий характер і значення документів, створювати й оформлювати різні види документів відповідно до правил;

- проводити правороз'яснювальну та правопросвітницьку роботу, консультувати з адміністративно-правових питань;

- розробляти проекти й управляти ними, творчо застосовувати існуючі та/або генерувати нові правові ідеї, брати на себе ініціативу та відповідальність, бути наполегливим у досягненні поставленої мети;

- свідомо реалізовувати конституційні права та обов'язки громадянина України, мати активну громадянську позицію;

- поважати честь і гідність людини, діяти згідно з вимогами професійної етики;

- систематично підвищувати рівень професійної компетентності, у т. ч. самостійно, продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

- конструктивно взаємодіяти з колегами, експертами, у т. ч. з інших галузей знань, узгоджувати дії у процесі спільної діяльності під час навчання, виконання професійних обов'язків, вирішуючи складні правові питання.

1.4. Програмними результатами навчання є:

1) соціально-гуманітарна ерудованість:

- розуміння адміністративно-правових процесів і явищ на основі інформації, отриманої з різних джерел, формулювання та висловлювання обґрунтованих суджень;

- вміння дискутувати на адміністративно-правові теми, висловлювати власні позиції;

- мати активну громадянську позицію, виявляти та адекватно реагувати на факти порушення чинного адміністративного законодавства;

2) дослідницькі навички:

- вміння проводити науково-правові дослідження з проблематики адміністративної відповідальності;

- дотримання академічної доброчесності;

- навички аналізу й узагальнення теорій, концепцій, підходів, критичного оцінювання суперечливих наукових позицій

- вміння демонструвати власне обґрунтоване бачення шляхів розв'язання проблеми;

3) комунікація:

- вільно володіти письмовою й усною державною мовою, правильно використовувати правничу термінологію;

- збирати та опрацьовувати інформацію з різних джерел;

- активно використовувати інформаційні технології та бази даних у правничій діяльності;

4) організація та самоорганізація у професійній сфері:

- дотримання професійних стандартів, професійної етики, у т. ч. щодо нерозголошення конфіденційної інформації;

- усвідомлення необхідності у самовдосконаленні, систематичному підвищенні професійного рівня;

- уміння розробляти документи адміністративно-правового характеру з дотриманням вимог, процесуальних строків;

- здатність ефективно працювати в команді за узгодженим планом, оцінювати та коригувати його, своєчасно та якісно виконувати доручення, виявляти ініціативу;

- здатність надавати консультації з адміністративно-правових питань щодо можливих способів захисту прав, інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях;

5) праворозуміння:

- здатність аналізувати сучасний стан, проблеми і перспективи вітчизняної правової системи, усвідомлювати і пояснювати необхідність гармонізації національного законодавства з міжнародними та європейськими стандартами, оцінювати їхній вплив на національне адміністративне законодавство, висловлює відповідні судження;

- уміння організувати правопросвітницькі заходи з метою підвищення рівня правової культури населення, розробити навчально-методичні матеріали;

- розуміння особливостей правового регулювання в адміністративному праві України;

б) правозастосування:

- здатність аналізувати й узагальнювати судову практику, використовувати відповідні результати для обґрунтування правової позиції, формування правових висновків;

- уміння збирати документи, інші матеріали для вирішення правової проблеми, працювати з матеріалами справи, аналізувати їх, робити виписки, копії, обирати адекватні форми та засоби захисту конституційних прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб;

- навички з підготовки актів застосування права відповідно до правового висновку у різних правових ситуаціях, складання заяв, скарг, процесуальних та інших документів адміністративно-правового характеру.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **120** годин **4** кредит ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Розділ 1

Тема 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТЕОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Предмет, завдання та система курсу «Актуальні проблеми адміністративної відповідальності». Поняття, особливості та підстави адміністративної відповідальності. Завдання адміністративної відповідальності.

Законодавча регламентація механізму застосування адміністративної відповідальності. Основні ознаки адміністративної відповідальності. Місце адміністративної відповідальності в системі юридичної відповідальності. Принципи адміністративної відповідальності.

Альтернативи адміністративної відповідальності. Обставини що виключають адміністративну відповідальність (крайня необхідність, необхідна оборона, неосудність).

Тема 2. ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТУ ТА ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ

Поняття адміністративного стягнення. Основні та додаткові адміністративні стягнення. Загальні правила накладення стягнення за проступок. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Обставини, що обтяжують адміністративну відповідальність за правопорушення. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох правопорушень.

Обчислення строків адміністративного стягнення. Строки накладення адміністративного стягнення. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню.

Покладення обов'язку відшкодувати заподіяну шкоду. Забезпечення законності при застосуванні примусових заходів впливу за адміністративні правопорушення.

Тема 3. ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СПЕЦІАЛЬНИХ СУБ'ЄКТІВ

Поняття спеціальних суб'єктів та їхні види, у т.ч. неповнолітні, військовослужбовці, батьки, посадові особи, державні службовці, іноземці, депутати та інші спеціальні суб'єкти.

Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх. Особливості адміністративної відповідальності військовослужбовців, працівників поліції та інших посадових осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів.

Особливості адміністративної відповідальності батьків або осіб, які їх замінюють; адміністративної відповідальності іноземних громадян.

Особливості адміністративної відповідальності посадових осіб, державних службовців, народних депутатів та депутатів місцевих рад. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.

Тема 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ОКРЕМІ ВИДИ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Юридична характеристика адміністративних проступків, що посягають на відносини у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин.

Загальна характеристика та види правопорушень на транспорті. Загальна характеристика та види правопорушень, що посягають на публічний порядок і публічну безпеку.

Загальна характеристика та види правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління. Особливості провадження у справах про окремі види адміністративних правопорушень.

Загальні правила застосування адміністративних стягнень за вчинення окремих видів адміністративних правопорушень.

Розділ 2

Тема 5. СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ЮРИДИЧНИЙ СКЛАД АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Поняття адміністративного проступку як різновиду правопорушення і як підстави настання адміністративної відповідальності. Його відмежування від інших протиправних проявів. Законодавче визначення адміністративного правопорушення (проступку) та його загальноправові ознаки. Поняття юридичного складу адміністративного проступку та його елементи.

Об'єкт проступку. Загальний, родовий, видовий та безпосередній об'єкти таких правопорушень. Предмет проступку та його зв'язок з об'єктом.

Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення. Обов'язкові та факультативні ознаки об'єктивної сторони. Характеристика протиправного діяння. Місце, час, спосіб, шкідливі наслідки та інші факультативні ознаки об'єктивної сторони. Види складів адміністративних проступків.

Суб'єкт адміністративного проступку. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти адміністративних правопорушень.

Суб'єктивна сторона адміністративного проступку та її ознаки. Вчинення проступку через необережність. Вчинення адміністративного проступку зумисне. Мета та мотиви як факультативні ознаки суб'єктивної сторони.

Система адміністративних проступків. Структура і зміст Особливої частини розділу II Кодексу про адміністративні правопорушення.

Тема 6. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПРОСТУПКІВ ТА ІНШИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Розмежування адміністративних проступків та злочинів за об'єктом. Відмінності між адміністративними проступками та злочинами за об'єктивною

стороною. Особливості розмежування адміністративних проступків та злочинів за суб'єктом. Відмінності між адміністративними проступками та злочинами за суб'єктивною стороною.

Дискусійні аспекти розмежування адміністративних проступків та інших проступків (дисциплінарних проступків та цивільно-правових деліктів: теорія та практика. Юридичні підстави розмежування.

Розмежування адміністративних проступків та інших проступків за об'єктом.

Відмінності між адміністративними проступками та іншими проступками за об'єктивною стороною. Особливості розмежування адміністративних проступків та інших проступків за суб'єктом. Відмінності між адміністративними проступками та іншими проступками за суб'єктивною стороною.

Тема 7. ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У ТЕОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Наукові підходи до теорії кваліфікації. Адміністративно-правова кваліфікація як різновид правової кваліфікації. Методологія дослідження проблем кваліфікації.

Види адміністративно-правової кваліфікації. Особливості кваліфікації правопорушень як складова загальної адміністративно-правової кваліфікації. Співвідношення адміністративно-правової кваліфікації з суміжними правовими категоріями.

З'ясування змісту поняття кваліфікації адміністративних правопорушень. Наукові підходи до визначення поняття кваліфікації адміністративних правопорушень. Поняття кваліфікації адміністративного делікту: логічні підстави визначення, формулювання дефініції.

Ознаки кваліфікації адміністративних правопорушень. Проблеми класифікації кваліфікації адміністративних правопорушень. Види кваліфікації. Взаємозв'язок кваліфікації проступків та адміністративної відповідальності.

Тема 8. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення. Поняття процесуальної стадії в провадженні у справах про адміністративні правопорушення.

Порушення справи про адміністративне правопорушення.

Складання протоколу уповноваженою на те посадовою особою. Права та обов'язки осіб, котрі беруть участь у провадженні.

Винисення та види постанови про притягнення до адміністративної відповідальності.

3. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р.
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.
3. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18 грудня 1979 р.
4. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р.
5. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації від 21 грудня 1965 р.
6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р.
7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р.
8. Конституція України від 28 червня 1996 р.
9. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р.
11. Кримінальний кодекс України від 1 квітня 2001 р.
12. Митний кодекс України від 14 серпня 2012 р.
13. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. Відомості Верховної Ради України від 05.07.2013. 2013 р. № 27, стор. 1438, стаття 282.
14. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 1 грудня 1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 52. Ст. 455.
15. Про адміністративні послуги: Закон України від 6.09.2012 р. Відомості Верховної Ради України від 09.08.2013. 2013. № 32. Ст. 409.
16. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. Урядовий кур'єр. 2001. 17 січня.
17. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. Урядовий кур'єр від 20.07.2016. № 134.
18. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014. Урядовий кур'єр від 13.08.2014. № 146.
19. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. Урядовий кур'єр від 25.01.2017. № 14.
20. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р. Відомості Верховної Ради України від 04.01.2013. № 1. Ст. 1.
21. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. Відомості Верховної Ради. 2001. № 1. Ст. 65.
22. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб: Закон України від 4 березня 1998 р. Офіційний вісник України. 1998. № 13. Ст. 481.
23. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 3 квітня 2003 р. Відомості Верховної Ради України від 04.07.2003. № 27. Ст. 208.
24. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. Відомості

Верховної Ради України від 22.01.2016. № 4, Ст. 43.

25. Про джерела фінансування органів державної влади: Закон України від 30 червня 1999 р. Офіційний вісник України. 1999. № 31. Ст. 1587.

26. Про дипломатичну службу: Закон України від 20 вересня 2001 р. Відомості Верховної Ради. 2002. № 5. Ст. 29.

27. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 48. Ст. 483.

28. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 32. Ст.314.

29. Про запобігання корупції: закон України від 14 жовтня 2014 року. Відомості Верховної Ради України від 05.12.2014. № 49. Ст. 2056.

30. Про звернення громадян: Закон України від 12.10.1996. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст.256.

31. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 20 травня 1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.

32. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. Відомості Верховної Ради України. 1999. №20–21. Ст. 190.

33. Про Національну поліцію: Закон України від 09.10.2015. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 379.

34. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Закон України від 19.05.2011. Відомості Верховної Ради України від 25.11.2011. № 47. Ст. 532.

35. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. Відомості Верховної Ради України від 18.05.2012. № 19-20. Ст. 179.

36. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. Відомості Верховної Ради України від 16.01.2015. № 2-3. Ст. 12.

37. Про службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 27. Ст. 382.

38. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року. Урядовий кур'єр. 2001. 4 липня.

39. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016. Урядовий кур'єр від 31.08.2016. № 162.

40. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 38. ст.385.

Література:

1. Адміністративне право України: підруч. / [Галунько В.В., Олефір В.І., Гридасов Ю.В., Іванищук А.А., Короед С.О.] Херсон: ХМД, 2013. Т.1: Загальне адміністративне право. Академічний курс. 393 с.

2. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч. / Т.О. Коломоєць. К.: Юрінком Інтер, 2011. 576 с.

3. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч.; у2 т. / ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). К.: Юридична думка, 2004. Т. 1. Загальна

частина. 584 с.

4. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с

5. Бочарова Н. В. Право Європейського Союзу. Частина 1: навч. посіб. Дн.: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2014. 232 с.

6. Загальне адміністративне право: підруч. [Гриценко І.С., Мельник Р.С., Пухтецька А.А. та інші]; за заг. ред. І.С. Гриценка. К.: Юрінком Інтер, 2015. 568 с.

7. Зразки протоколів про адміністративні правопорушення, складання яких підвідомче Національній поліції : практич. посіб. / Т. П. Мінка, Р. В. Миронюк, В.А. ГлухOVERЯ та ін. Х. : Право, 2016. 180 с.

8. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2008. 256 с.

9. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко. К.: Юрінком Інтер, 2012. 808 с.

10. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посібник. К.: Атіка, 2008. 624 с.

11. Коллер Ю.С, Собакарь А.О. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху: монографія. К.: «МП Леся», 2015. 204 с.

12. Адміністративно-юрисдикційна діяльність міліції громадської безпеки: навч. посібник; за заг. ред. С.М. Алфьорова; Дніпропетр. держ.ун-т внутр. справ. Х.: Право, 2014. 304 с.

Інформаційні ресурси

http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main	Сайт Верховної Ради України (законодавство)
http://pravoua.com.ua/	Сайт журналу «Право України»
http://www.ligazakon.ua/	Головний правовий портал України
http://www.nbuv.gov.ua/	Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання – усні та письмові опитування, проведення контрольних робіт, виконання тестових завдань, написання рефератів.